

ДРЖАВНИ УНИВЕРЗИТЕТ У НОВОМ ПАЗАРУ**ДЕПАРТМАН ЗА ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКЕ НАУКЕ****ХЕМИЈА****ОСНОВНЕ АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ****НАЗИВ ПРЕДМЕТА:****МЕЂУНАРОДНО ТРГОВИНСКО ПРАВО**

Наставник: **др Александар Ђирић,**
редовни професор

Асистент: **др Вукашин Петровић,**
асистент са докторатом

ИСПИТНА ПИТАЊА ИЗ МЕЂУНАРОДНОГ ТРГОВИНСКОГ ПРАВА (МТП)**А/ ОПШТИ ДЕО**

1. Назив, појам и предмет МТП (стр. 1-6)
2. Појам, врсте и особине извора МТП (стр. 21-23)
3. Извори МТП из националног законодавства (стр. 23-27)
4. Извори МТП међународног карактера (стр. 27-30)
5. Аутономни извори МТП (Lex mercatoria) (стр. 30-31)
6. Извори МТП меког нормативитета - „Soft law“ (стр. 31-32)
7. „Модел - закони“ (стр. 36-37)
8. Начело слободе и „слободније“ међународне трговине (стр. 47-50)
9. Монопол и преференцијални положај (стр. 50-52)
10. Начело недискриминације и начело пропорционалности (стр. 52-54)
11. Начело забране повреде права конкуренције на тржишту (стр. 54-55)
12. Начело слободе трансфера капитала (стр. 56-59)
13. Начело (стандард) најповлашћеније нације (појам, основ и начин примене, елементи и врсте, стр. 64-67)
14. Национални третман и начело реципроцитета (стр. 71-74)
15. Држава као субјект МТП (стр. 82-86; 89-90)
16. Имунитет државе од имовинске одговорности (стр. 86-89)
17. Царинске уније и зоне слободне трговине (стр. 91-92)
18. Споразум СЕФТА (стр. 93-94)
19. Слободне царинске зоне (стр. 96-99)
20. Општи споразум о царинама и трговини - ГАТТ (опште карактеристике и

- начела, стр. 113-117)
21. Од GATT -а до Светске трговинске организације (СТО) (стр. 117-119)
  22. Органи и начин одлучивања у СТО (стр. 120-122)
  23. Начела деловања, улога и циљеви СТО (стр. 122-125)
  24. Регулаторна функција СТО (стр. 126- 127)
  25. Извори права и карактеристике правног система СТО (стр. 127-131)
  26. Чланство у СТО и положај Србије (стр. 132-135)
  27. Утицај међународних финансијских организација на савремене међународне трговинске односе (МТО) (стр. 140-141)
  28. Међународни монетарни фонд (оснивање, чланство, принципи деловања, циљеви, одобравање кредита земљама – чланицама (стр. 141-145)
  29. Група «Светска банка» (од стр. 146-156)
  30. Трговачка друштва као субјекти МТП (опште напомене и статусни положај (стр. 194-195)
  31. Транснационалне компаније (ТНК): појам, карактеристике начин пословања, трансферне цене, контрола управљања (стр. 196 -208)
  32. Појам, карактеристике и делатност “off shore” компанија (стр. 209- 213)
  33. Решавање међудржавних трговинских спорова (опште напомене) (стр. 238)
  34. Опште карактеристике и правни оквири решавања спорова између држава- чланица СТО (стр. 239-246)

Б/ ПОСЕБНИ ДЕО

1. Појам и особине међународног трговачког посла (стр. 8-12)
2. Појам и карактеристике преговора, правно дејство преговора и писмо о намерама (стр. 17-20)
3. Преговори и предуговорна одговорност (стр. 20-26)
4. Клаузуле неодговорности (егзонерације) - појам, врсте и критеријуми поделе (стр. 27-31)
5. Понуда за закључење уговора - појам, врсте и карактеристике (стр. 35- 41)
6. Опозив понуде (стр. 41-44)
7. Прихват понуде - комплементарност садржине прихвата са понудом и битка формулара (стр. 44-50)
8. Прихват понуде - намера понуђеног да закључи уговор и благовременост прихвата (стр. 50-54)
9. Моменат закључења уговора (стр. 54-56)
10. Закључење уговора коришћењем електронских средстава везе (стр. 56-59)
11. Уговор о међународном трговинском посредовању - појам, опште карактеристике, економски значај, обавезе и права посредника (стр. 61-62, 64-66)
12. Уговор о међународном трговачком заступању - појам, извори права, закључење уговора, обавезе и права уговорних страна и престанак уговорног односа (стр. 66- 70; 73-78)
13. Уговор о комисиону у међународном промету - појам и врсте, обавезе и

- права; односи између комитента и трећег лица (стр. 78-87)
14. Уговор о међународној продаји робе - појам уговора и извори права (стр. 87- 94)
  15. Конвенција Уједињених нација о уговорима о међународној продаји робе (Бечка конвенција 1980.) - примена и опште карактеристике (стр. 94-100)
  16. Обавеза продавца да испоручи робу - појам испоруке (стр. 116-119)
  17. Обавеза продавца на испоруку робе саобразне уговору и алуд (стр. 119-121, 125)
  18. Делимична испорука робе, испорука мање или веће количине од уговорене (стр. 126-127)
  19. Амбалажа робе (стр.127-129)
  20. Утврђивање несаобразности испоручене робе(стр. 129-134)
  21. Начин испоруке робе (стр. 134-136)
  22. Рок - време испоруке робе (стр. 136 - 140)
  23. Место испоруке робе (стр. 140-143)
  24. Обавеза предаје робних докумената (стр. 143-146)
  25. Обавеза продавца да испоручи робу без правних мана (стр. 146-148)
  26. Бечка конвенција и обавеза продавца да пренесе право својине на роби (стр. 150-151)
  27. Основне обавеза купца (стр. 152-160)
  28. Битна повреда уговора у режиму Бечке конвенције (стр. 161-163)
  29. Одговорност и правна средства продавца и купца за случај повреде уговора (стр. 164-173)
  30. Уређивање питања преласка ризика и трошкова у режиму Бечке конвенције и употребом трговачких термина и клаузула (стр.174-180)
  31. Клаузуле „Incoterms“ (стр. 180-182)
  32. Опште карактеристике појединих клаузула Incoterms 2010 (стр. 182- 190)
  33. Правна средства купца и продавца услед антиципативне повреде уговора (стр. 193-198)
  34. Раскид уговора и дејство раскида (стр. 202-208)
  35. Право уговорних страна на надокнаду штете (стр.208-213)
  36. Право на камату у режиму Бечке конвенције (стр. 214-215)
  37. Ослобођење страна од одговорности за повреду уговора о продаји (стр. 219- 223)
  48. Застарелост потраживања из уговора о међународној продаји (стр. 223-228)
  39. Уговор о међународној продаји инвестиционе опреме (стр. 239-241)
  40. Појам, предмет и опште карактеристике уговора о међународној продаји електричне енергије (стр. 242-249)
  41. Међународни контратрговински уговори - појам, термин и особине (стр. 250-252)
  42. Врсте контратрговинских послова (стр. 255-256, 259-260)
  43. Споразуми о међународној дистрибуцији робе и услуга - појам, врсте и карактеристике (стр. 265-269)
  44. Споразуми о међународној дистрибуцији робе и услуга - уговорне стране и њихова права и обавезе, елементи споразума (стр. 272- 276)

52. Уговор о франшизингу робе и услуга - појам, појава уговора и карактеристике (стр. 283- 293)
53. Уговор о међународној контроли квалитета и квантитета робе и услуга (стр. 295-307)
54. Уговор о међународној шпедицији - извори права, појам и врсте (стр. 328-332)
55. Потреба за међународним транспортним осигурањем; појам и врсте транспортног осигурања (стр. 346-347, 348- 349); закључење уговора о међународном транспортном осигурању (стр. 349-352)
56. Ликвидација транспортних штета у међународном осигурању (стр. 352-354)
57. Уговор о грађењу у међународном промету - извори права (стр. 391 - 394), поступак закључења уговора о грађењу у међународном промету (стр. 402-406)
58. Обавезе извођача радова код уговора о грађењу у међународном промету (стр. 406-409), обавезе наручиоца посла код уговора о грађењу и пост-уговорна фаза (стр. 410-412)
59. Уговор о инжињерингу (стр. 412-415)
60. Уговор о међународном факторингу - појам, предмет, уговорне стране и опште карактеристике (стр. 431-434)
61. Теоријски критеријуми поделе факторинга и обавезе и права фактора (стр. 439-442, 443-444)
62. Појам и врсте међународних плаћања и инструменти платног промета
63. Међународна банкарска дознака (стр. 471-473)
64. Међународни документарни акредитив - појам, назив, извори права, улога (стр. 473-476)
65. Субјекти, правни односи код међународног документарног акредитива (стр. 477-480) начела акредитивног пословања и подношење докумената ради исплате (стр. 480-482)
66. Врсте и правна природа међународног документарног акредитива (стр. 483- 488)
67. Међународни документарни инкасо - појам, карактеристике, функција и реализација (88-89, 492-493)
68. Електронско плаћање и електронски новац (498-501)
69. Банкарске гаранције - појам, опште карактеристике, извори права, субјекти и правни односи (стр. 502-508)
70. Врсте банкарских гаранција (стр. 510-514)
71. Међународне трговачке арбитраже - појам, значај и врсте (стр. 518-519, 522-523), арбитражни споразум и основне карактеристике поступка пред арбитражама (стр. 523-524, 528-530)

Напомена: Фусноте у уџбеничком тексту обухваћеном испитним питањима нису обавезно испитно штиво

А/ Обавезна литература:

1. Александар Љ. Ђирић, Међународно трговинско право, Општи део, Издавачки центар Правног факултета Универзитета у Нишу, Ниш, 2012;
2. Александар Љ. Ђирић, Међународно трговинско право, Посебни део, Издавачки центар Правног факултета Универзитета у Нишу, Ниш, 2018.

Б/ Допунска литература:

1. Радован Вукадиновић, Међународно пословно право, Општи и посебни део, Службени гласник, Београд 2021;
2. Александар Љ. Ђирић, Право спољне трговине, Издавачки центар Правног факултета Универзитета у Нишу, 2013.